

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica IV. post Pentec: Piscatio Mundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA IV. POST PENTECOSTEN.

Piscatio Mundi.

Nihil cepimus. Luc. 5.

I, quod senili licet oculo, acute tamen perspexit magnus ille Eremi Pater Antonius; si inquam, Mundus universus plenus est retibus ac plagis, quis evadet? Quacunque incedas, ubique infidiae, ubique tendiculae, ubique pediculae latent, *supposita* non tam cineri quam pulveri *doloso*. Nimirum stat firma Sapientis sententia: *nescit homo finem*, finem dicam an laqueum suum; *sed sicut pisces capiuntur hamo, sic capiuntur homines*. Ea est rerum, quae caelo subjacent, misera sane conditio, ut nihil sui adeo securum sit, quin capturam meruat. Sic auro nec intra terrae viscera, gemmis nec intra maris profunda sat tuta est custodia; sic saepe avis in libero aere libertatem perdidit, & quantumvis fugax cervus vel in ipso asyli sui loco invenit captivitatem. Haud tamen scio, an ullum in capturam magis pronum sit genus, quam piscium: *frustra enim jacitur rete ante oculos pennatorum*, ait scriptura. Hinc Principes etiam viros, summosque Mundi Monarchas tanta subinde piscandi tenuit voluptas, ut nonnulli aureos etiam hamos, quid hamos? retia, tota aurea hunc in usum sibi fieri fecerint, quemadmodum de Nerone scribit Svetonius. Quid quod Augustorum omnium Alpha Augustus, eodem teste, piscando saepe otium fallere con-

sveverit? ut nihil dicam de famosissima Reginarum Cleopatra, quae cum Antonio pisces, perinde ac gemmas, piscari solita Vinatores sub aquis disponebat, qui ad frequentis ostentationem capturae pisces captantis hamo occulte affigerent. Sed non terreni solum Principes studium hoc in pretio habuerunt: Deus ipse sic illo est oblectatus, ut posteaquam terrae fieri incola, regnumque suum, quo totum complexurus erat orbem, primum instituire coepit, alios habere noluerit aulicos, quam piscatores. *Venite post me*, ait Andreae & Petro, *faciam vos fieri piscatores hominum*. Quid hoc mysterij? itane pro eodem accipiuntur *piscis & homo*? Audistis jam ex Salomone: *sicut pisces capiuntur hamo, sic capiuntur homines*: homo enim nimisquam affine hamo nomen gerit. Quod si id vobis non sufficit, audite & Eusebium dicentem: *omnes pisces sumus, quicumque in baptismo natavimus*. Hic ego jam de piscium istorum captura agerem, ni metuerem cum hodiernis piscatoribus vacua referre retia, & cum dolore non tam ingeminare, quam ingemere illud triste: *nihil cepimus*. Opto equidem unice cum devoto quopiam Concionatore*: "faxit Deus, ut gemmeo verbi divini hamo ita maris profunda scrutet, ut vel unum pisciculum in Christi culinam deferam: labori sat-

Sabel. l. 11. c. 4.

Mat. 4. 19.

Euseb. in Luc. c. 24.

*Max: Sa- deo l. 1. coment. de mort.

ma-

magnum pretium responsurum arbitraretur: tamen quia vel ipsi Deo nimis difficilis ac sterilis hæc accidit piscatio (pauci enim sunt, qui se à Deo capi volunt) illud potius in præsentiarum tractabo, qualesnam hi ipsi pisces piscatores agant. Nec nova cuiquam videbitur hæc mea propositio, qui attenderit & aves ab avibus, & feras à feris capi, ut proinde non minus sit piscis pisciculo, quam homo homini lupus.

Tria potissimum piscandi genera describit antiquus Poëta Manilius, magisterium eorum assignans natis sub signo piscium, videlicet: hamum, rotam, & nassam quam carcerem vocat, dum ita canit:

Manil. l. 4. *Et placidum ductis everrere rotibus equor;
At uncas celare cibis, & carcere fraudem.*

sed non omnibus propitio datur piscari Glauco: sæpe (liceat mihi Tragici versus paulum immutare)

Sen. Herc. fur. *- - exesis pendens scopulis
Hic deceptos instruit hamos,
Aut suspensus spectat pressâ
Præmia dextrâ. Sentit nullum
Linea piscem.*

I. *Quinam aureo hamo piscantur.* Attendamus nunc eos qui cum Nerone aureo hamo honores ac titulos, primas sedes, & accubitus piscantur. Quam illi totas sæpe noctes pervigiles laborant, sequendo suam solenne principium: qui dormit, pisces non capit; hoc est, qui silet, honores non obtinet. Quot quantosque sumptus non profundunt, quos non prestant, quanta

humilitate (dicere debebam vilitate) etiam cum atriensibus & mediastinis agunt. *Ambitiosus*, inquit summus Pontifex, *humilitatem simulat, honestatem mentitur, affabilitatem exhibet, benignitatem ostendit, subsequitur & obsequitur, cunctos honorat, visis sese inclinat, frequentat curias, visitat optimates, assurgit ac amplexatur, applaudit & adulatur; bene novit illud Poëticum:*

Et si nullus erit pulvis, tamen excutit illum.

Talem sacra pagina describit Absalonem, de quo hæc memorat: *valde mane consurgens stabat juxta introitum porte, & salutabat ingredientes, manum eis porrigebat, & osculum infigebat, causas quoque eorum audiebat, & quasi destitutos Iudice miserabatur, & eis compatiebatur.*

Quorsum hæc omnia tam operosa? tam Regis filio indigna? ut suffragium subditorum pro eripienda Patri corona emendicaret. Talis C. Julius Cæsar, qui ut Consulatu potiretur, nullam largitionis aut officiorum in quemquam genus publicè privatimque omisit. (a) Talis L. Cornelius Sylla, qui Plutarcho teste populi favorem partim blandimentis, partim largitionibus mercatus, Prætor factus est. (b) Talis C. Claudius, qui jam quinquagenarius, ut Imperator fieret, militibus singulis quaterna dena sestertia promisit. (c) Talis Galeacius, qui Mediolanensem Præfecturam ingenti pecuniæ summa à Wenceslao Ignavo Imperatore obtinuit. (d) Tales qui nobilitatem caro nimis emunt, ut ille, quem perstringit Poëta recentissimus: (e)

Innocent. III.

2. Reg. 15.

a Sueton. in Cæsare.

b Plut. in Sylla.

c Sueton.

d Cuspinia.

e P. Balbin. in exam.

Meliss.

Vnam

*Unam Aquilam Marcus duodenis
millibus emit.*

*Caro, ais; imò etiam non nisi picta
fuit.*

Et quid demum omnibus his studijs, infomnijs, vigilijs & hamis lucrantur, & capiunt? date veniam dicto, omnino nihil. Demonstrare assertionem, hanc possum ex ipsis veritatis fontibus Evangeliorum libris, ubi duos aliquos piscatores honorum piscandorum studio ita accensos, aut potius immerfos lego, ut suæ prorsus conditionis immemores, nescio quali arrogantia ausint à Christo Domino petere, imò quodammodo mandare: *da nobis, ut unius ad dexteram tuam, & alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua.* Quid amplius amabò, ac sublimius postulare poterant? nihilominus tamen in suprema cæna cum reliquis contribulibus audierunt: *usque modò non petistis quidquam.* Itane verò, ó Magister bone, non petierunt quidquam? Nihil ne petierant, qui in tuo regno primos honores postulârunt? repeto denuò; nihil omnino; quia ut subtiliter Carthaginensis observavit Doctor: *solum bonum spirituale estimari debet aliquid.*

Mar. 10. 37. *Quidquid autem aliud petitur, nihil petitur; non quia nulla omnino res est, sed quia in tanta rei comparatione, quidquid aliud concupiscitur, nihil est.* Et quia Carthaginensis Magistri mentio subijt, alium quoque huic per omnia disparem ab eadem Vrbe libuit adducere. Annon is erat, qui cum præ nimio tumore nollet intra pellem se suam & nostræ mortalitatis septa continere, sed præstantius quid supra quàm naturæ sors pate-

Joã. 16. 24. *retur, de se evulgare cogitaret, pluri-
mas ad discendum idoneas volucres
fertur coemisse, easque in tenebricolò,
& abdito loco solùm unam hanc can-
tilenam docuisse: Annon est Deus. An-
non est Deus. O insanam hominis ar-
rogantiam! qui ut pro Numine se or-
bi venderet, scholas avibus aperuit; nec
tamen quod tam stolidè aucupabatur,
cepit; nam dictæ aviculæ, etiamsi ver-
ba illa longa consuetudine & exercitio
fuissent complexæ, & eadem in caveis
existentes, velut Magistro suo placitura
sæpius occinerent; tamen ubi postea a-
liæ aliò in diversas plagas, atq; ad pri-
mam libertatem dimissæ sunt, conti-
nuò naturalem cantum repetiverunt,
longum vale mittentes Annoni, cujus
neque nomen, neque disciplinam me-
moriâ servârunt. Ita nimirum ludun-
tur mortales, cum maximè gloriosos
titulos, & perennantem captant fa-
mam. Hi verè dicere possunt cum
Petro: *nihil cepimus. Carnalis enim glo-
ria, inquit Magnus Gregorius, dum ni-
tet, cadit, dum apud se extollitur, repen-
tino intercepta sine terminatur. Sic ab
infimis nebula densescendo se erigit; sed
exortus hanc Solis radius, ac si non fuerit,
abstergit.* Expertus est id Evtropius,
qui apud Arcadium, quantum Sejanus
apud Trajanum aliquamdiu valuit;
sed paulò post eundem fortunæ ac ho-
norum exitum cum Sejano sortitus:
nam quòd contumeliosius in Eudoxi-
am Augustam se gessisset, Consulatus
honore spoliatus & in Cyprum depor-
tatus est, nomen ejus ex fastis expun-
ctum, simulacra omnia abolita, tandem
graviorum criminum compertus ca-*

S. August. *in Ioan.* *Greg. l. 16.* *Moral. 65.*

Alian. l. *14. var. hist.* *Sigon. l. 16.* *Imp. occid.*

Zehentner *verm. cõf.*

Chryſoſtom.
tom. 5. in
Eutrop.

Chryſoſtom.
tom. 5. in
Eutrop.

II.

Qui reti-
bus.

Plantus.

Terent.

ite pœnas luit; in quem ita patheticè
declamat Orator aureus: *ubi nunc, ô
Eutropi inclitus ille Conſulatus ſplendor?
ubi illuſtres illa faces? ubi applauſus illi
& chorea, epulæ, & facti conventus?
ubi corona & anlea? ubi ſtrepitus urbis
& illa Circenſium ſpectatorum fauſta ac-
clamationes, atq; adulationes? ubi nunc
fucati illi amici? ubi comotationes & ca-
na, ubi paraſitorum examen? ubi illi po-
tentatus tui cultores ad gratiam omnia di-
cere ac facere affecti? Omnia illa NIHIL
fuernnt.*

Sed ecce quosnam iſtiæ video veni-
ſſâ ſpecie, cæſarie Phœbeâ, eleganti
corporis cultu retia ſua explicantes?
Agnosco Veneream turbam, cui tantò
majus cum aquis eſt comercium, quòd
matrem aqueam, & mari genitam ha-
beat. Gratioſi Piſcatores, quibus ve-
ſtitus ipſe rete eſt. Quid enim aliud
ſunt tot illæ in veſtibus ligulæ, fibulæ
ſimbriæ, & id genus ornamenta, quid,
inquam, aliud ſunt, niſi totidem retia,
ac plagæ ad capiendos malè amantes
dicam, an muliebres animos? Mulie-
bris enim eſt piſcatio, quæ à corporis
petitur ornatu. *Negotij quantum, ait
Comicus, in muliere una eſt! Quæ noctes,
diesq; omni ætate ſemper ornantur, lavan-
tur, poliuntur.* Et alter Comicus:

- - Noſtin, mores mulierum?

*Dum poliuntur, dum comuntur annus
eſt.*

Gravant ſeſe gemmis, unionibus, mo-
nilibus, armillis, ut in gibbum ſæpe
incurventur; pedibus, ut ſubtiles vide-
antur, calceos adeo arctos & ſtriſtos
circumdant, ut ſine magno doloris ſen-

ſu nequeant incedere; ſtringunt corpus
circulis & arctis adeo thoracibus, ut
ſpiritum agre trahant, plusque inde
moleſtiæ percipiant, quàm ſi zonam
cilicinam ſuper nudo geſtarent corpo-
re. Et quid tandem in hæc ſua tam
ſplendida retia capiunt? nihil omnino
præter turpiſſimum Cacodæmonem.
Rem miram narrat Polonicarum re-
rum celebriſ Scriptor Cromerus. In
Cracoviendi tractu ad lacum quendam
peramplum Tartareis ſpiritibus infe-
ſtum, vicini cum Sacerdotibus, vexil-
la, cruces, & reliquias ſacras, quibus
Dæmonum vis propulſaretur ferentes,
piſcandi gratiâ convenerant. Im-
miſſo autem reti, primo quidem tra-
ctu contendentibus piſcatoribus, tres
piſciculos, altero nihil niſi rete convo-
lutum, tertio denique monſtrum hor-
rendum caprino capite, & inſtar ignis
oculis flammantibus extrahunt. Quo
viſo territis ac diffugientibus cunctis
qui aderant, ſpectrum illud ſub aquas
denuo immerſit ſeſe, ac toto lacu di-
curſans, terribilem ſtrepitum edidit,
quin & afflati ab eo nonnulli fœda ul-
cera è piſcatione tam infauſta retulere.
Tetrum Piſcatores hi cepere Cacodæ-
monem; & hic quoque Piſcatoribus
Veneris hodie pro præda eſt. Quid
dico? Infernum totum in retia ſua
trahunt, mox ipſi in eo mergendi. Be-
ne enim de talibus illuſtre Angliæ læ-
men Morus dixit: *quàm multi in hoc
ſeculo eo labore infernum mercantur, cu-
jus vel dimidio cælum lucrati fuiſſent.*
Et cuidam Matronæ, quòd ſe totos dies
ornare conſueſſet, in faciem dixiſſe fer-
tur: *niſi Deus tibi pro hoc tanto labore*
infer-

Cromer. l.
p. hiſt. Polø.

infernum repeudet, magnâ, me iudice, te injuriâ affecerit. Et rependisse enim-

Verò legitur apud Valerium Venerum; ubi devota quâdam Domina Deum as-

l. 1. c. 1.

fiduè precabatur, ut scire liceret, quâ in re potissimum feminæ ipsi displicerent. Ergo subinde inter orandum, rapta, & ad Tartari locum deducta, vidit ibi Comitissam sibi olim notam in gravissimis pœnis constitutam; quæ simul ut vivam Sociam animadvertit, miserabiliter clamare cœpit: va mihi misera! ego fui semper abstinens, feci multas elemosynas, & alia charitatis & pietatis Christiana opera; & solummodo propter ornatum mei corporis nimium, & studium me comendâ & ornandâ fui justè condemnata: siquidem eo ornato scandalofo multis fui causa & ruina peccati, provocando eos ad concupiscentiam mei, & scandalizando etiam servos Dei sanctos & castos. Tum altera: ergo hoc est, quod maxime Deo in feminis displicet? Ita est, inquit illa, quia vanus ille ornatu inflamat homines ad pessima desideria & omnem Dei offensam. Moxque à dnoibus Dæmonibus ferreis uncis abrepta, & in caldarium plumbo liquefactum injecta & immersa est. Jam si in feminis hoc ita Deo displicet, tam severè puniuntur & plectitur, quomodo non displicebit in Juvenibus, quos eadem quæ feminas sui comendâ & ornandâ tenet cura? Nolo hic plura dicere, cum me satis alibi dixisse putem, quando ex probatis testibus attuli malum Dæmonem esse ejusmodi retium autorem & artificem, ut proinde mirum non sit, quod in ijs inventiatur.

V. Dom. 2.

Adv.

Et quis iste priori per omnia absimilis piscantium cuneus sese obijcit, tetraciacie, pallentibus genis, illapsis profundè oculis, crine impexo, intonsâ barbâ, neglectis vestibus, ore taciturno, sed ad prædam mirum quantum hiant? Euclionis avari turba est. Disponunt hi nallas suas longo ordine, laxant & expandunt retia sua quàm latissime, quasi omnia ad se tracturum quidquid vicini habent, quemadmodum verba illa Matthæi, *relictis retibus suis* explicat Albertus M. *Per rete*, inquiens, *notatur avaritia, quippe est rete Diaboli, quod expandit super faciem universæ terra.* Et quid demum capiunt? nihil præter aquæ modicum, quæ tamen extracta rursus per retia & nallam effluit ac elabitur. *Omnes quasi aqua dilabimur super terram*, ajebat prudens illa Thecritis; in quæ verba nonnemo * annotat fortunas & opes similes esse aquæ, tum quia facile labuntur, tum quia non secus ac aqua quò arctiusprehenduntur, eò citius quodammodo exarscunt. Et Magnus Basilius: *fluxa*, inquit, *est divitiarum natura, suos possessores torrente rapido ocys prætercurrit. Hodie hujus est ager, cras erit alterius. Respice civitatis domos, quot nomina ex eò tempore, quo fuerunt adificata sortita sunt: aurum è manibus habentis se fluens semper ad alium transfertur; magisq; aquam manu circumplexam retinere continenter possis, quàm divitias conservare.* Similiter ferè D. Ambrosius: *fluenta sunt, qua miraris, quomodo veniunt, sic transeunt & recedunt. Quid pretiosius regiâ purpurâ? & tamen aquarum duntaxat ac piscium est species illa,*

III.
Quinallâ

2. Reg. 14.
14.

* Franci.
Mendoza
in l. 1. Reg.
c. 2. n. 36.

Ambr. in
Psal. 61.
idem l. 5.
hexâ. 6.

illa, qua fulget, aquarum est, quod in Re-
gibus adoratur; imò instar spuma, ut
Ose. 19. 7. loquitur Oseas Propheta, dum ait:
transire fecit Samaria Regem suum, qua-
si spumam super faciem aque. Ita tran-
sivit, & diffluit cum fortunis suis Ru-
finus ille apud Arcadium Pratorio Præ-
fectus, qui quòd avarissimus esset, ma-
nusque & nallas ad opes capiendas ni-
miùm tetendisset, à militibus interfe-
ctus est. Capite resecto & lapide in os
ejus immisso, hasta id infixerunt, & in
sublime sustulerunt. Dextram quoque
ejus abscissam, per urbem circa opificum
officinas circumtulere verbis his uten-
tes: DATE STIPEM INEXPLEBILIS AVA-
RITIÆ VIRO. Cræso Lydorum Rege quis
opulentiore? cui divitiæ adeo affluebant,
ut aurum & argentum in lateres fun-
deret, teste Herodoto: & ecce eadem
qua affluerunt ratione diffluerunt,
transieruntque ut spuma; captus enim
à Cyro Cræsus omnibusque exutus,
quod reliquum ætatis superfuit, in servi-
tute vixit. Quid Andronicum Senio-
rem Orientis Imperatorem referam?
Hic à Cæsareo paludamento ad incitas
planè redactus est, cum à nepote An-
dronico juniore captus, non haberet
quo se satis tegeret: cumque agrotan-
ti frigida potu medici interdicerent,
vix uno aureo coq; mutuatio aliquid

dulcium liquorum sibi comparare po-
tuit. Nonne omnes isti mentò queri
ac dicere poterant: quid nobis profuit
superbia, aut divitiarum jactantia quid
contulit nobis? lassati sumus in via iniqui-
tatis, noctu diuque corradendis opibus
ac numis insudavimus, & ecce transie-
runt omnia illa tanquam aqua, tanquam
spuma, aut bulla; nihil cepimus.

Qui ergo aliquid vult capere san-
ctum illum non tam piscatorem,
quàm venatorem imitetur Macedoni-
um. Scribit in ejus vita Theodoretus,
quendam militiæ ducem in montem,
qui sancto viro incolatum præbebat,
venandi gratiâ cum canibus, venabu-
lis, & omni venatorio apparatu con-
scendisse. Cùm autem procul homi-
nem vidisset, & quisnam esset à dome-
sticis accepisset, confestim equo desi-
liens eum accedit, rogatque, quid illic
ageret? Tu verò, reponit Senecio, cu-
jus rei gratiâ huc te contulisti? ut feras
venarer, ait ille: & ego, respondit,
meum Deum hîc venor, & capere eum
gestio. Rectissimè tu sapias ô Sene-
cio: quicumque aliud præter De-
um captant, velint nolint,
coguntur dicere:

nihil cepi-

mus.

